

השלישי הנמנע

— *No Third*

אלעד רוזן

— *Elad Rosen*

אוצר: תמיר ארליך

שנים سنوات years
בית בנימיני המרכז לרקימיקה עכשווית
Benyamini Contemporary Ceramics Center
בית בנימיני, מרכז السيراميك المعاصر

בפעם הראשונה שפגשתי בתותים הרצחניים של אלעד, הם הפכו בראשי לאיקונים מיד. ללא רקע היסטורי או פרפרנסים ברורים, לבי החסיר פעימה מול מרחץ הדמים. זה סיפור מיתולוגי המומחז לראשונה וחג סביב אבסורד של תופעה משונה, כזו המוכרת לכל מדינה. תופעה מלאת ריגושים, חרדה ואימה, זה ברור, זה טריוויאלי, זוהי מלחמה. זה מרגיש משונה, אולי זו טעות, איך התחברתי ברגע לקרב של התות? ועל אף הביזאריות, אין זה מקרי, שאני משתקף בתוך כימרה של פרי. הרי זה לא משנה מה מוצא התותים, אלעד התברך בקהל של מומחים. קחו אותי למשל, ללא הגזמה, כמוכם, גם אני מומחה של מלחמה. לא הייתי בשדה קרב, מעולם לא לבשתי מדים. לא החזקתי נשק, לא שמרתי בשעה, לא נשארתי שבת ולא אכלתי אוכל עצוב של חיילים. אבל אני יודע איך היא נראית ומכיר את הצדדים. אם תרצו, אספר לכם על כלי הנשק, התפקידים והסמלים. אני מכיר את הסיבות למבצעים ולשגרה, אני יודע שצריך, שחייבים ואין ברירה. צפיתי בכל המשדרים, שמעתי אימהות בוכות, בערוץ הילדים וגם בחדשות. אני מכיר את האנדרטאות, חטיבת הנגב נתנה לי השראה, השתתפתי בטקסים, לפחות בעשרה. אני מכיר את השירים, הקינה והתקווה. וזה הכל שלי לנצח, עם או בלי אחווה.

אחד אחד יוצאים לקרב, עם גפיים קטנות ומבטים נחושים, מי חבה, מי אויב? הם כולם תותים. זה שיחזור היסטורי נאמן, ללא מקור, מקום או זמן. הפעולה האנושית שהפכה לעל-זמנית מתמזגת עם פירות בסביבה כה בדיונית. ובלי שום רמזים להשתלשלות העניינים, המלחמה כאן מזוקקת, זה הדובדבן ללא קצפת. אך האמת העמוקה מהדהדת לדורות, זה די-אן-אי של בני אדם בסימולקרה של קומפוט. בידיים חשופות באחיהם הם נלחמים, לתפקידם הם מסורים, למפקדם הם נענים. אחד נפצע, אחר בוכה על חבה, כל קרמיקה סופה להישבר. אחד חוסל, אחר השמיד את האויבים, "נפלאתה אהבתך לי מאהבת תותים". זוהי אווירה כוללת שאין בה נחמה - אם לתותים היו ידיים ורגליים הם ודאי היו יוצאים למלחמה. וגם אני מוזמן לקרב, להיכנס כמו טיל בליסטי, למופע של מפלצות שהפך דטרמיניסטי. צועדים המבקרים בעוצמה ועליונות בין הריסות ובין שברים במרחב של אמנות. הלוחמים שרועים על הרצפה ואני כמו טיטאן, מאיים על קיומם, גדול ומסוכן. אני מתכופף לאחד התותים המובסים, בוחן את החומר, הצבעים והסדקים. הוא נראה כמו כל אחד, אבל עדיין מיוחד ולרגע אני מדמיין שהשם שלו אוהד.

בכל בוקר מתעורר הוא לצאת לעבודה, עם אוכל שבישלה לו אשתו האהובה. הוא לא התות הכי משכיל אבל סיים תיכון, ולאחר שירות צבאי הוא עובד בביטחון. והבוקר קצת שונה, האוכל לא מוכן, אשתו יושבת במטבח והראש שלה מורכן. "קיבלת מכתב" היא אומרת בלי חיבה, ואוהד מיד מביין שזה מכתב מהצבא. תחילה הוא הרגיש קצת לחץ, חרדה, זה רק לפני חודשיים שאשתו ילדה. שניהם שותקים, מה קורה בלב של תות? ופתאום, הוא לא יודע, זו חרדה או התרגשות? "אני כל כך עסוקה עם התינוק ומרגישה קצת אשמה, אפילו לא ידעתי שאנחנו תחת מלחמה. המפקד אוהב אותך ממש כמו חבר, אני בטוחה שאם תבקש, הוא על הצו יוותר." אבל אוהד כבר החליט, הוא מתגעגע לריגוש, משועמם מהתבנית. כבר שנים הוא מתעלם מכך שאינו מרגיש שלם, ובכל לילה במיטה על מלחמות חולם. מה אם לא יהיו עוד מלחמות? מה אם יבוא עלינו השלום? אולי זו ההזדמנות האחרונה להגשים את החלום? לאחר כמה דקות הגיעו מסקנות - "אחזור בעוד מספר ימים, כמה רציני זה כבר יכול להיות?" המלחמה הייתה קשה, עם ניצחונות והפסדים ובדרך הוא איבד גם כמה חברים. יום אחד ביקש המפקד - "אתה רואה את הפצצה ששם? תנטרל אותה, אל תפחד." הוא יוצא למשימה, מוכן לכל תרחיש, וכשהפצצה התפוצצה היה זה עסק ביש. לאוהד היה מזל, בקרב הוא לא נפל, רק איבד את הגפיים אבל אינו אומלל. אני מביט בו, מאושר הוא שוכב בהקלה, המבצע השתלם, בלי ידיים ובלי רגליים, עכשיו הוא תות שלם.

